Schubert forever

(Grigore Constantinescu – 20 septembrie 2009)

Neîncetata descoperire a operei componistice schubertiene este o aventură fascinantă. Muzician aflat la cumpăna vremurilor, luminat de Clasicism și umbrit de frământările existențiale ale Romantismului, Franz Schubert este sortit vocației de creator. Semnul modestiei aparente și cel al suferințelor nu marchează generoasa sa chemare. În cei 31 de ani dăruiți de destin, Franz Schubert a oferit semenilor săi atâta frumusețe încât merită infinita noastră recunoștință.

Se argumentează astfel interesul major al melomanilor pentru evenimentul propus, la Ateneu, în trei „concerte de la miezul nopții", de Wiener Kammerorkester sub conducerea dirijorului Heinrich Schiff. Asemenea serilor Haydn, și aici melomanul este invitat să asculte muzică simfonică în formula orchestrală tradițională, devenită, după romantici, o formație restrânsă, probabil impropriu denumită „camerală". Sonoritățile solicitate de compozitorii programați în Festival – Haydn, acum Schubert – sunt proprii genului simfonic de altădată, în care tensiunea expresivă nu depinde de numărul crescut al executanților. Este ceea ce se simte și în lucrările schubertiene, deja aflate sub aura expresivă romantică. O integrală a simfoniilor lui Schubert – toate prezentate postum în primă audiție – în aceste concerte succesive, – este remarcabilă ca frumusețe și interes.

Proiectul aparține lui Heinrich Schiff și orchestrei sale, după derularea lui în stagiunea vieneză 2008-2009, argument în plus al calității pregătirii repertoriale, confruntate cu problematica schubertiană, de la primele simfonii aparținătoare tinereții absolute, până la capodoperele maturității timpurii. Zonele de influență, clasic-mozartiene, apoi beethoveniene, ajung, după antologicele pagini ale **„Neterminatei,"** la prebrahmsiana **Mare simfonie în Do major**. O lume al tematicilor intens melodice, a temperamentului care, chiar când apare subtitlul de „Tragica", refuză exprimarea ostentativă a suferinței. Între echilibrul de măsurată obiectivitate clasică a lui Haydn și această muzică de secol XIX, descoperim o diferențiere atitudinală, mediată de lirismul mozartian și dramatismul beethovenian. Schubert le este urmaș, dar nu epigon. Realizarea vienezilor după aproape două secole impresionează prin expresie, acuratețe și firesc al comunicării. Triumful compozitorului, atât de târziu, autentifică actualitatea unei muzici de care și acum avem nevoie sufletește.

Măiestria dirijorului Heinrich Schiff și a muzicienilor Orchestrei de cameră din Viena său aduc trecutul la entuziasmanta actualitate culturală a evenimentelor ce marchează ediția a XIX-a a Festivalului enescian. Să ne reamintim, marele compozitor român, în simfoniile sale de școală, avusese drept model gândirea vienezului, care îi era aproape ca simțire romantică. Iată și locul acestei integrale în programul unui septembrie muzical dăruit cu capodopere.